
Inhoud

Inleiding.....	9
Auteur – Jan Dillen.....	11
1. Van organisatiecultuur naar veiligheidscultuur.....	13
2. Wat is veiligheidscultuur?	17
3. Veranderen van de veiligheidscultuur en veilig gedrag	23
3.1. Veranderen van de veiligheidscultuur.....	23
3.2. Veranderen van de veiligheidscultuur door het veranderen van onveilig naar veilig gedrag.....	30
3.2.1. Invloed van gedrag op cultuur en vice versa.....	30
3.2.2. Veranderen van gedrag volgens het behaviorisme.....	32
3.2.3. Veranderen van de veiligheidscultuur volgens de theorie van gepland gedrag.....	34
4. Twee opvattingen over het veranderen van de veiligheidscultuur	39
4.1. Veiligheidscultuur is makkelijk te veranderen	39
4.2. Veiligheidscultuur is moeilijk te veranderen.....	40
5. Twee manieren om de veiligheidscultuur te veranderen: ontwerpen versus ontwikkelen	43
6. Waarom de veiligheidscultuur veranderen?	47
7. Waarom mislukken veel interventies op gebied van veiligheidscultuur?.....	53
8. Veranderingsmodellen en interventies toegepast op veiligheidscultuur.....	55
8.1. Veranderingsmodellen en interventies	55

8.2.	Het model van Lewin.....	58
8.3.	Geplande verandering.....	60
8.4.	De organisatieontwikkeling	62
8.4.1.	Karakteristieken van de lerende organisatie volgens Shein.....	63
8.4.2.	Manieren van leren: Argyris en Schön.....	64
8.4.3.	Senge en The fifth discipline	66
8.4.4.	Het model van Guldemund.....	69
8.5.	Veranderen vanuit het model van kleurendenken.....	79
8.6.	Coachend veranderen van de veiligheidscultuur en veilig gedrag.....	84
9.	De veiligheidscultuurveranderkundige.....	87
10.	Veranderen van de veiligheidscultuur in de norm ISO 45001 over veiligheids- en gezondheidsmanagementsystemen	91
11.	Veranderen van de veiligheidscultuur met de veiligheidscultuurchecklist VCC.....	93
12.	Veranderen van de veiligheidscultuur aan de hand van veiligheidscultuurindicatoren VCI.....	97
12.1.	Algemeen.....	97
12.2.	Veiligheidscultuurindicatoren VCI in een veiligheidsmanagementsysteem VMS volgens ISO 45001	99
	Publicaties van de auteur in boekvorm:	103
	Bijlage 1: Overzicht van de verschillende cultuurmodellen.....	105
1.	De cultuurtypologie van Harrison.....	105
2.	Het lagenmodel van Hofstede	107
3.	Cultuur is afhankelijk van de context: Deal en Kennedy	108
4.	Reason (1997).....	111

Bijlage 2: Veiligheidscultuurchecklist opgesteld door Jan Dillen.....	131
Deel 1 Proceduregedeelte	134
1. Inleiding	134
2. Eigenaarschap en beheer	135
3. Toepassingsgebied	135
4. Drie niveaus van veiligheidscultuur	135
5. Certificatieproces.....	137
Deel 2 Vragen veiligheidscultuurchecklist VCC	140
6. Leiderschap.....	140
7. Planning	142
8. Middelen	144
9. Uitvoering.....	148
10. Monitoring en meting.....	152
11. Verbeteren.....	153